

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

Важливе місце в системі управління сучасними підприємствами займає внутрішній аудит, що забезпечує рішення комплексу завдань ефективного управління: управління ризиками; створення системи моніторингу за функціонуванням усієї системи управління, контроль досягнення стратегічних цілей. Використання процесного підходу в управлінні визначає необхідність розвитку усіх функцій управління. Стосовно завдань обліку і внутрішнього аудиту на підприємстві це вимагає [1]:

- розвитку обліку, як інформаційної системи, що забезпечує формування відомостей про бізнес-процеси організації;
- розробки методичних основ організації контролю за бізнес-процесами.

Процесний підхід до організації внутрішнього аудиту вимагає, щоб в системі управління підприємством формувалася інформація про хід процесу, його постачальників, споживачів і інші елементи, яка використовується власником процесу і керівництвом. При цьому модель бізнес-процесу в найзагальнішому вигляді може бути представлена наступними елементами: входи процесу, технологія процесу, власник процесу, ресурси, виходи процесу.

Взаємодія центру управління і об'єкту управління, в якості якого виділений бізнес-процес, дозволяє виділити потоки інформації, необхідні для управління. Вертикальні інформаційні потоки забезпечують взаємодію менеджменту підприємства і власника процесу. Плани процесу формуються виходячи з мети підприємства і стратегії його розвитку.

Технологію обліково-аналітичного забезпечення аудиту бізнес-процесів з використанням інструментарію управлінського обліку можна представити таким чином. Діяльність підприємства має бути представлена як система взаємозв'язаних бізнес-процесів. У управлінському обліку формуються центри фінансової відповідальності (ЦФВ), що відповідають бізнес-процесам: центр витрат, центр доходів, центр прибутку. Для ЦФВ розробляються бюджет-звіти система показників, що дозволяють планувати і контролювати бізнес-процеси керівництвом підприємства і власником процесу. Використання системи планових і звітних показників у

бюджетах забезпечує підприємство управління бізнес-процесами по відхиленнях і за результатами залежно від завдань, що відповідають цьому процесу в реалізації стратегії розвитку підприємства. При цьому планові показники формуються шляхом деталізації відповідних планів підприємства в цілому, а інформація в звітах – на основі консолідації бюджетів по бізнес-процесам в звітні бюджет-звіти [2].

При цьому можна виділити три етапи формування інформації про витрати в результатах бізнес-процесів.

На першому етапі має бути сформована інформація про входи процесу, які можуть бути охарактеризовані як матеріальні носії (для основних і допоміжних процесів) і інформація (процес управління).

На другому етапі необхідно визначити приріст вартості продукту (послуги) і вартість ресурсів процесу, що відносяться до певного періоду часу або обсягу випуску продукту (послуги).

На третьому етапі для оцінки продукту або послуги (виходу процесу) до вартості входу процесу необхідно додати приріст прямих витрат в сумі витрат на оплату праці основного персоналу, а також частину непрямих витрат бізнес-процесу, що відносяться до цього виходу.

Складнішою, на нашу думку, являється рішення задачі формування інформації по допоміжних процесах і процесі управління підприємством. Це пов'язано з рядом обставин. Входом і виходом таких бізнес-процесів, як правило, являється інформація. Використання фінансових показників для її виміру можливе, але не завжди виправдано із-за високої трудомісткості оцінки вартості. Тому у більшості випадків для виміру цих елементів бізнес-процесу використовуються нефінансові показники і їх облікова оцінка.

Таким чином, діяльність підприємства повинна отримати опис у вигляді моделі, що представляє мережу взаємозв'язаних бізнес-процесів, а кожен процес – опис у вигляді внутрішніх документів, що регламентують його діяльність. Процесний підхід в управлінні можливий, якщо інформація, яка використовується для ухвалення управлінських рішень, забезпечує управління бізнес-процесами і моніторинг їхнього стану.

Список використаних джерел

1. Пушкар М.С. Управлінський облік: нові підходи, ідеї, концепції. Сучасні проблеми системи обліку в Україні: Монографія. / М.С. Пушкар [та інші]. – Тернопіль: 2010. – 550 с.

2. Уорд К. Стратегический управленческий учет / К. Уорд; пер. с англ. М.: ЗАО «Олимп-бизнес», 2016. – 448 с.